

İYİ TARIM UYGULAMALARI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen bir tarımsal üretimin yapılması, doğal kaynakların korunması, tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik ile güvenilir ürün arzının sağlanması için gerçekleştirilecek iyi tarım uygulamalarının usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, iyi tarım uygulamalarının genel kuralları, kontrol ve sertifikasyon sistemi ile komitenin, il müdürlüklerinin, üreticilerin, üretici örgütlerinin, müteşebbislerin, kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarının, kontrolörlerin, sertifikasyoncular ve iç kontrolörlerin görev ve sorumlulukları ile denetim esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı maddelerine, 7/8/1991 tarihli ve 441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d), (f) ve (h) bentlerine, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 31 inci ve 43 üncü maddeleri ile 22/3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Bakan: Tarım ve Köyişleri Bakanını,
- b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- c) Bireysel sertifikasyon: Gerçek veya tüzel kişilerin kendi tasarrufu altındaki alanlarda ürettikleri ürünlerin, kendi adlarına sertifikalandırılmasını,
- ç) Denetim: İyi tarım uygulamaları faaliyetlerinin bu Yönetmeliğe uygun olarak yapılıp yapılmadığını tespit etmek amacıyla, KSK'lar, kontrolörler, iç kontrolörler, sertifikasyoncular, üreticiler, üretici örgütleri ve müteşebbislerin Bakanlık veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi verilen kuruluşlarca yapılan her türlü denetimini,
- d) Düzeltici faaliyet: Uyumsuzluğun düzeltilmesi ve şartların uygunluk kriterlerini tam olarak karşılar hale getirilmesi için yapılan iş ve işlemleri,
- e) Entegre mücadele: Kültür bitkilerinde zararlı türlerin popülasyon dinamikleri ve çevre ile ilişkilerini dikkate alarak, uygun olan mücadele metodlarını ve tekniklerini uyumlu bir şekilde kullanarak, bunların popülasyonlarını ekonomik zarar seviyesinin altında tutan zararlı yönetimi sistemini,
- f) Entegre ürün yönetimi: Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde çevreye karşı sorumlu ve duyarlı, aynı zamanda ekonomik bir tarımsal üretim sistemini,
- g) Grup sertifikasyonu: Üretici örgütü veya müteşebbis çatısı altında sözleşmeyle bir araya gelen gerçek kişilerin ürettiği ürünlerin, üretici örgütü veya müteşebbis adına sertifikalandırılmasını,
- ğ) İç kontrol: Kontrol öncesinde iyi tarım uygulamaları faaliyetlerinin bu Yönetmeliğe uygunluğunu kontrol etmek üzere gerçekleştirilen faaliyeti,
- h) İç kontrolör: Grup sertifikasyonunda, iyi tarım uygulamaları faaliyetlerinin ilgili mevzuata göre uygunluğunu kontrol etmek üzere grup tarafından belirlenmiş gerçek kişiyi,
- ı) İl müdürlüğü: Bakanlık il müdürlüğünü,
- i) İyi tarım uygulamaları: Tarımsal üretim sistemini sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlığı ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmek için uygulanması gereken işlemleri,
- j) Komite: 10 uncu maddeye göre kurulan ve bu Yönetmeliğin uygulanmasını takip ve temin eden İyi Tarım Uygulamaları Komitesini,
- k) Kontrol: İyi tarım uygulamaları faaliyetlerinin bu Yönetmeliğe uygun olarak yapılıp yapılmadığını belirlemek, kayıtları tutmak, sonuçları rapor etmek üzere kontrolör tarafından gerçekleştirilen işlemleri,
- l) Kontrolör: İlgili mevzuata göre iyi tarım uygulamaları faaliyetlerinin uygunluğunu KSK adına kontrol etmek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen gerçek kişiyi,
- m) Kontrol noktaları: Çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen bir tarımsal üretimin yapılması, doğal kaynakların korunması, tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik ile güvenilir ürün arzını sağlamaya yönelik risk değerlendirmesi sonucu belirlenen ve kontrol edilen aşamaları,
- n) Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu: Bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, tarımsal ürünlerin kontrol ve sertifikasyon işlemlerini yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen tüzel kişileri,
- o) KSK: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşunu,
- ö) Müteşebbis: Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilmiş tarımsal ürünü işleyen, muhafaza eden, depolayan veya pazarlayan gerçek veya tüzel kişileri,
- p) Sertifika: Tarımsal ürünün bu Yönetmeliğe uygunluğunu gösteren Ek-1'e uygun olarak düzenlenmiş belgeyi,
- r) Sertifikasyon: Kontrol faaliyetleri sonucu bu Yönetmeliğe uygunluğu belirlenen tarımsal ürünün, üretici veya üretici grubu adına belgelendirilmesini,
- s) Sertifikasyoncu: KSK adına kontrolü tamamlanmış ürünün, bu Yönetmeliğe uygunluğunu onaylamak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişiyi,
- ş) Uygunluk kriterleri: Kontrol noktalarına uyum için ihtiyaç duyulan uygunluk düzeyini,
- t) Uyumsuzluk: Kontrol noktalarına uyum için ihtiyaç duyulan uygunluk düzeyinin tam olarak sağlanamadığı durumları,
- u) Üretici: Tarımsal faaliyetlerini bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapan gerçek veya tüzel kişileri,
- ü) Üretici örgütleri: İyi tarım uygulamaları faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere tüzel kişilik olarak bir araya gelen üretici organizasyonlarını,
- v) Üretim alanı: İyi tarım uygulamalarının gerçekleştirildiği alanı,
- y) Ürün: Bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri alanında elde edilen her türlü işlenmemiş ham ürünler ile bunların birinci derece işlenmesi ile elde edilmiş ürünleri,

z) Yetki belgesi: Kontrol ve sertifikasyon faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilen kuruluşa Ek-2'ye uygun olarak Bakanlıkça düzenlenen belgeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İyi Tarım Uygulamalarının Genel Kuralları, Kontrol ve Sertifikasyon Sistemi

İyi tarım uygulamalarının genel kuralları

MADDE 5 – (1) İyi tarım uygulamalarında aşağıdaki genel kurallara uyulur.

a) İyi tarım uygulamaları, Bakanlıkça belirlenen uygunluk kriterleri ve kontrol noktaları doğrultusunda gerçekleştirilir.

b) Kontrol ve sertifikasyon işlemleri Bakanlıkça veya Bakanlığın yetkilendirdiği kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarında yapılır. Bu kuruluşlar, TS EN 45011 veya eşdeğeri uluslararası standartlara göre kontrol ve sertifikasyon faaliyetinde bulunur. Kontrol işlemleri kontrolör, sertifikasyon işlemleri sertifikeler tarafından gerçekleştirilir.

c) Üretilen tarımsal ürünler, kontrol edilerek sertifikalandırılır.

ç) İyi tarım uygulamaları; üretici, üretici örgütü veya müteşebbis ile KSK arasında tarafların sorumlulukları, hakları ve anlaşmazlıklarını düzenleyen sözleşme doğrultusunda yürütülür.

d) Sertifikalı ürünün, bu Yönetmeliğe uygunluğundan üretici, üretici örgütleri ve müteşebbisler müteselsilen sorumludur.

Kontrol ve sertifikasyon sistemi

MADDE 6 – (1) Tarımsal ürünlerin kontrol ve sertifikasyonu, bireysel sertifikasyonu ve grup sertifikasyonu olmak üzere iki şekilde yapılır.

(2) Gerçek veya tüzel kişilerin malik veya kiracılık sıfatıyla tasarrufu altında bulunan alanlarda üretim yapmaları halinde bireysel sertifikasyon yapılır. Sertifikasyon kapsamındaki ürünün üretiminin yapıldığı tüm alanlar, yılda en az bir kez KSK tarafından kontrol edilir.

(3) Üretici örgütü veya müteşebbis çatısı altında sözleşmeyle bir araya gelen gerçek kişilerin malik veya kiracılık sıfatıyla tasarrufu altında bulunan alanlarda üretim yapması halinde grup sertifikasyonu yapılarak üretici örgütü veya müteşebbis adına aşağıdaki şekilde sertifikalandırılır:

a) Grup sertifikasyonu kapsamındaki üreticiler, bu Yönetmelik kapsamında iyi tarım uygulamaları faaliyetlerinde bulunacaklarına ilişkin taahhütnameyi üretici örgütünün idari organına verir. Müteşebbis çatısı altında bir araya gelen üreticiler ise müteşebbis ile ayrı ayrı sözleşme yapar.

b) Grup sertifikasının kullanım hakkı, üretici örgütüne veya müteşebbise aittir. Sertifikasyon kapsamındaki üreticiler, üretici örgütü veya müteşebbisin izni dışında sertifikayı kullanamaz. Ancak iyi tarım uygulamaları yapanlara yönelik destek ve hizmetlerden bireysel olarak yararlanabilir.

c) Üretici örgütleri ve müteşebbisler, iyi tarım uygulamalarına ilişkin bir kalite yönetim sistemi kurmak ve yürütmekle yükümlüdür.

ç) Üretici örgütleri veya müteşebbisler yılda en az bir kez KSK tarafından kontrol edilir. Bu kontrollerde kalite yönetim sistemi ile gruba dahil üreticilerden örnekleme yöntemi ile KSK'ca belirlenen üreticilerin sertifikasyon kapsamındaki tüm üretim alanlarının kontrolleri yapılır.

d) Örnekleme yöntemi ile kontrol edilecek üretici sayısı; ürün ve üretim sistemleri dikkate alınarak gruba dahil üretici sayısının ayrı ayrı kareköklerinin toplamının alınması ile belirlenir. Müteakip kontrollerde farklı üreticiler seçilir.

Kontrol işlemleri

MADDE 7 – (1) KSK, kontrol işlemlerini aşağıdaki şekilde gerçekleştirir:

a) Sözleşme yapılmasını müteakip, 6 ncı madde çerçevesinde kontrol planı hazırlar. Bu kontrol planı; üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin adı ve adresi, kontrol tarihi, kontrol süresi ile kontrolör adını içerir.

b) Kontrol planına göre, hasat ve kesim gibi üretimin tüm aşamalarının kontrolüne izin verecek dönemlerde kontrol faaliyetinde bulunur.

c) Aynı işletmede bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği kapsamlarının her hangi birinde birden fazla ürünün kontrol ve sertifikasyonunu aşağıdaki şekilde yapar:

1) İlk kez sözleşme yaptığı üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin kontrolünde, tüm ürünler için üretimin tüm aşamalarının kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir.

2) İkinci yıldan itibaren, aynı kapsamda olan fakat farklı hasat veya kesim dönemine sahip birden fazla ürünün müteakip kontrollerinde; üretim alanı en çok olan ürünün hasat veya kesim dönemini dikkate alarak kontrol faaliyetini gerçekleştirir. Sertifika kapsamındaki diğer ürünler için çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından risk değerlendirmesi yaparak tüm kontrol noktaları için objektif delilleri elde etmesi durumunda, yerinde kontrol yapmadan kontrol faaliyetini tamamlayabilir.

ç) Kontrol noktalarında değişikliğe gidilmesi, sertifikasyon kapsamına yeni bir ürünün, üreticinin veya üretim alanının dahil edilmesi veya sertifikalı üretime ara verilmesi durumlarında (c) bendinin (1) numaralı alt bendine göre kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir.

d) Grup sertifikasyonu kapsamında ilk kez sözleşme yaptığı üretici örgütü veya müteşebbislerin ilk sertifikalarının geçerlilik döneminde; kontrol ettiği üretici sayısının %50'si kadar üreticiye ilave olarak habersiz kontrol yapar.

e) Bu kontrollere ilaveten, yılda en az bir kez her sertifikasyon seçeneğindeki sözleşme yaptığı tarafların en az % 10'unu habersiz olarak kontrol eder. KSK'lar bu habersiz kontrollerde, üretici gruplarının öncelikle kalite yönetim sistemini kontrol eder, herhangi bir uygunsuzluk görmesi durumunda gruba dahil üreticileri, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde kontrol eder.

f) Habersiz kontrollerde; kontrolden en fazla kırksekiz saat öncesinde üretici, üretici örgütü veya müteşebbise bildirimde bulunur. Üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler geçerli bir mazeret bildirmek suretiyle habersiz kontrolün bir defaya mahsus ertelenmesini talep edebilir.

g) KSK, bu Yönetmelik hükümlerine uymayan üretim teknikleri veya girdilerin kullanıldığından şüphe duyduğu durumlarda, analiz amaçlı numune alarak analiz yaptırabilir. Bununla birlikte Bakanlık da, gıda güvenirliliği açısından riskli gördüğü ürünlerde, numune alınarak analiz yaptırılmasını talep edebilir. Ürün analizleri, Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvarlarda yaptırılır. Yurt dışında analiz yaptırılması halinde bu laboratuvarlar, TS EN ISO/IEC 17025 veya eşdeğeri uluslararası standartlarda Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanıma anlaşmasına göre geçerliliği mevcut uluslararası akreditasyon kurumlarından akredite olmalıdır.

ğ) Kontrolün tamamlanmasını müteakip, üretim alanlarında üretici, üretici örgütü, müteşebbis veya temsilcileri ile kontrolörün imzasını taşıyan kontrol raporunun hazırlanmasını sağlayarak, kontrol sonucunu rapor tarihinden itibaren bir ay içerisinde bilgi için faaliyet gösterdikleri ildeki il müdürlüğüne gönderir.

Kontrol süresi

MADDE 8 – (1) KSK, ürün cinsi, yetiştirme ortamı ve alan genişliğini dikkate alarak asgari aşağıdaki sürelerde kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir.

a) Bireysel sertifikasyonda bir gün,

b) Grup sertifikasyonunda; kalite yönetim sistemi kontrolleri için bir gün, ayrıca üretici kontrolleri için aşağıdaki sürelerle uyar.

- 1) Grubu oluşturan üyelerin tarım arazilerinin bir hektardan küçük olması ve aynı il sınırları içerisinde yer alması durumunda bir günde en fazla dört üretici,
- 2) Grubu oluşturan üyelerin tarım arazilerinin bir-beş hektar olması ve aynı il sınırları içerisinde yer alması durumunda bir günde en fazla üç üretici,
- 3) Grubu oluşturan üyelerin tarım arazilerinin beş hektardan büyük olması ve aynı il sınırları içerisinde yer alması durumunda bir günde en fazla iki üretici,
- 4) Üreticilere ait tarım arazilerinin farklı il sınırlarında olması durumunda arazi büyüklüğüne bakılmaksızın her gün için bir üretici,
- 5) Bitkisel üretim alanları dışındaki diğer faaliyet kapsamı için aynı il sınırları içerisinde yer alması durumunda bir günde en fazla dört üretici,
- 6) Kontrolör sayısının birden fazla olması durumunda, üreticilerin kontrol süreleri yukarıda belirtilen esaslara göre her kontrolör için oranlanarak, kontrol edilir.

Sertifikasyon işlemleri

MADDE 9 – (1) KSK, kontrolün yapıldığı veya düzeltici faaliyetlerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç on dört gün içerisinde sertifikasyona ilişkin kararını verir. Kontrol faaliyetleri sonucu bu Yönetmeliğe uygunluğu belirlenen tarımsal ürün, üretici veya üretici grubu adına Ek-1'e uygun olarak sertifikalandırılır.

(2) Sertifikada aşağıdaki bilgiler yer alır.

- a) Kuruluş adı, adresi, Bakanlıkça verilen kodu ve varsa logosu,
- b) Akreditasyon Kurumunun markası,
- c) Sertifika numarası,
- ç) Üretici veya üretici örgütü ya da müteşebbis adı ve üretim yeri ile birlikte sertifikasyon seçeneği, ayrıca grup sertifikasyonunda gruba dahil üretici listesi,
- d) "Kontrol edilerek 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygunluğu tespit edilmiştir" ibaresi,
- e) Kontrol tarihi,
- f) Sertifikanın kapsadığı ürün,
- g) Birincil üretimin/işlenmemiş ham ürün veya ürün işlemenin dahil olup olmadığına dair bilgi,
- ğ) Sertifikanın geçerlilik tarihi,
- h) Sertifikanın yayımlandığı yer ve tarih,
- ı) Sertifikerin adı, soyadı ve imzası.

(3) Bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri kapsamının herhangi birinde yer alan birden fazla ürün aynı sertifikada yer alabilir. Ancak farklı kapsamlarda olan ürünler için ayrı ayrı sertifika düzenlenir.

(4) Sertifikanın geçerlilik süresi, düzenlendiği tarihten itibaren en fazla on iki aydır.

(5) Sertifikanın yayınlanmasından sonra sertifika geçerlilik süresi içerisinde aynı kapsamdaki yeni ürün veya ürünlerin kontrolünün tamamlanması durumunda, önce yayınlanan sertifika revize edilerek yeni ürünler sertifika kapsamına alınabilir. Sertifikanın revize edilmesi durumunda, sertifika geçerlilik süresi uzatılmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Komitenin Oluşumu, Çalışma Usul ve Esasları ile Görevleri

Komitenin oluşumu

MADDE 10 – (1) Komite; Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü veya görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısı veya ilgili Daire Başkanı Başkanlığında; Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğünden üç kişi, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünden bir kişi, Bakanlık Hukuk Müşavirliğinden bir hukuk müşaviri ve Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığından bir müfettiş olmak üzere toplam yedi kişiden oluşur.

(2) İhtiyaç duyulması halinde kamu veya kamu dışı kurum ve kuruluşlardan komiteye temsilci davet edilebilir. Ancak toplantılara bu şekilde katılanların oy hakkı bulunmaz.

(3) Raportörlük, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü temsilcilerinden seçilen sekreter üye tarafından yürütülür.

Komitenin çalışma usul ve esasları

MADDE 11 – (1) Komitenin çalışma usul ve esasları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Komite, Bakan onayı ile oluşturulur.
- b) Komite sekreteryası, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.
- c) Komite, yılda en az iki kez olağan, komite başkanının gerekli gördüğü hallerde ise olağanüstü olarak toplanır.
- ç) Komite, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve üye tam sayısının çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşitliği halinde Başkanın oyu iki oy sayılır.
- d) Kararlar, toplantı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanarak Müsteşarlık onayına sunulur ve onay tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Komitenin görevleri

MADDE 12 – (1) Komitenin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Bu Yönetmelik hükümlerini uygulamak ve uygulanması için gerektiğinde ilgili kurum veya kişileri yetkilendirmek.
- b) KSK'ların, iyi tarım uygulamaları konusunda yetkilendirilmek üzere yaptığı başvuruyu değerlendirerek, başvuruyu Bakanlığa ulaştığı tarihten itibaren doksan gün içinde sonuçlandırmak.
- c) KSK'ları yetkilendirmek, gerektiğinde yetkilerini askıya almak veya iptal etmek.
- ç) KSK'ların, kontrolörlerin, sertifikasyoncuların, iç kontrolörlerin, üreticilerin, üretici örgütlerinin ve müteşebbislerin ilgili mevzuata uymadığı tespit edildiğinde, gerekli işlemleri uygulamak veya uygulatmak.
- d) KSK'lardan; üreticiye, üretici örgütüne, müteşebbise, ürüne, üretime, kontrol işlemine, sertifikasyon işlemine, kuruluşun kendisine, çalışanına ve menşesine dair her türlü bilgi ve belgeleri gerektiğinde istemek.
- e) Bu Yönetmeliğe aykırı düzenlendiği tespit edilen sertifikaları iptal etmek veya ettirmek.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İl Müdürlüklerinin Görev ve Sorumlulukları, Üreticilerin, Üretici Örgütlerinin ve Müteşebbislerin Yükümlülükleri

ile Kontrol ve Sertifikasyon Sözleşmesi

İl müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 13 – (1) İl müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

- Üreticilere, üretici örgütlerine, müteşebbislere ve tüketicilere iyi tarım uygulamaları konusunda eğitim ve yayım hizmeti vermek.
- KSK tarafından iyi tarım uygulamalarına başladığı bildirilen üretici, üretici örgütleri veya müteşebbislerin entegre mücadele ve entegre ürün yönetimi prensiplerinde üretim yapmasını sağlamak üzere ürün veya ürün grubu bazında entegre mücadele ve entegre ürün yönetimi programları hazırlamak, bu programlar çerçevesinde eğitimler düzenlemek ve eğitime katılanları kayıt altına almak.
- İyi tarım uygulamalarına başlayan veya devam eden üretici, üretici örgütleri ve müteşebbislere ait KSK tarafından gönderilen her türlü bilgiyi kayıt altına alarak istenildiğinde Bakanlığa bildirmek.
- Bakanlıkça iyi tarım uygulamalarına ilişkin verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

Üreticilerin yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Üreticilerin yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir.

- İyi tarım uygulamaları faaliyetinde bulunacak tüm üreticiler bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen iyi tarım uygulamalarının genel kurallarına uygun faaliyette bulunur.
- Bireysel sertifikasyon kapsamındaki üreticiler bireysel sertifikasyon şartlarında, grup sertifikasyonu kapsamındaki üreticiler ise grup sertifikasyonu şartlarında kontrol edilerek sertifikalandırılır.
- Üretici tarafından üretilen aynı türdeki ürünlerin tamamı, kontrol ve sertifikasyon kapsamına alınır.

Üretici örgütlerinin yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Üretici örgütlerinin yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir.

- 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu çerçevesinde kurulan üretici birlikleri dışındaki üretici örgütlerinin; kendi özel mevzuatı veya ana sözleşmelerinde tarımsal ürünlerin üretimi ve ticaretine ilişkin faaliyette bulunmayı düzenleyen hükümler açıkça yer alır.
- Grup sertifikasyonu şartlarında kontrol edilerek sertifikalandırılır.
- Bu Yönetmelik hükümlerine, kalite yönetim sistemi şartlarına veya KSK ile yapılan sözleşme esaslarına uymadığını tespit ettiği üyesini veya üyeye ait ürünü sertifikasyon kapsamından çıkarır. Çıkarılan üyeyi KSK'ya en fazla bir ay içerisinde bildirir.

Müteşebbislerin yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) Müteşebbislerin yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir.

- Kendi özel mevzuatı veya ana sözleşmelerinde tarımsal ürünlerin üretimi ve ticaretine ilişkin faaliyette bulunmayı düzenleyen hükümler açıkça yer alır.
- Bitki koruma ve bitki besleme ürünleri ile hayvan sağlığı ve hayvan besleme ürünlerine ait üretim, satış, pazarlama ve reklam faaliyetlerinde bulunamaz. Ayrıca tarımsal danışmanlık yapamaz.
- Bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri alanında elde edilen her türlü işlenmemiş ham ürünleri kendi adına sertifikalandırarak müteşebbisler, grup sertifikasyonu şartlarında kontrol edilerek sertifikalandırılır. Sertifikalı ürünlerin, iyi tarım uygulamaları sertifikası olmayan ürünlerle karışmasını engelleyecek her türlü tedbiri almak suretiyle izlenebilirlik sistemi oluşturur.
- Bu Yönetmelik hükümlerine, kalite yönetim sistemi şartlarına veya KSK ile yapılan sözleşme esaslarına uymadığını tespit ettiği üreticisini sertifikasyon kapsamından çıkarır. Çıkarılan üreticiyi KSK'ya en geç bir ay içerisinde bildirir.
- Bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri alanında elde edilen her türlü işlenmemiş ham ürünleri kendi adına sertifikalandırmayan, ancak iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip tarımsal ürünleri satın alarak işleyen, ambalajlayan veya paketleyen müteşebbisler; iyi tarım uygulamalarına uygun faaliyette bulunarak bireysel sertifikasyon şartlarında sertifikalandırılır. Bu şekilde sertifikalandırılan müteşebbislerin aynı türdeki ürünlerinin tamamı, kontrol ve sertifikasyon kapsamında olmalıdır.

Kontrol ve sertifikasyon sözleşmesi

MADDE 17 – (1) KSK; üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler ile sözleşme yapmak suretiyle kontrol ve sertifikasyon faaliyetinde bulunur. Bu sözleşmede, tarafların sorumlulukları, hakları ve anlaşmazlıklarını düzenleyen hususlar yer alır. Bunun yanında, bu Yönetmeliğe aykırı faaliyette bulunulması veya taraflar arasında anlaşmazlığın vuku bulması durumlarında, uygulanacak işlemler ile gerekli hallerde başvurulması maksadıyla üretim bölgesi içerisinde olan bir mahkeme yeri belirtilir.

- Üretici, üretici örgütü ve müteşebbisler Bakanlıkça yetkilendirilen KSK arasından istediğini seçme hakkına sahiptir.
- Üretici, üretici örgütü ve müteşebbisler; aynı dönemde aynı ürün için sadece bir KSK ile sözleşme yapar ve sözleşme devam ettiği sürece başka bir KSK ile sözleşme yapamaz.
- Üreticiler, aynı dönemde aynı ürün için bireysel veya grup seçeneklerinin sadece birinde iyi tarım uygulamaları faaliyetinde bulunur.
- Sözleşme yapılan KSK'nın yetkisinin Bakanlık tarafından iptali veya askıya alınması durumunda, üretici başka bir KSK ile sözleşme yapma hakkına sahiptir.
- Üretici, üretici örgütü ve müteşebbisler; hukuki yapılarında, tarımsal faaliyetlerinde veya üretim alanlarında yaptığı her türlü değişikliği, ilgili KSK'ya en geç bir ay içerisinde bildirir.
- Üretici, üretici örgütü ve müteşebbisler; KSK ile yaptığı sözleşmedeki hak ve yükümlülükleri saklı kalmak koşuluyla, sertifikasyon kapsamındaki ürün veya ürünlerini geçici veya sürekli olarak iyi tarım uygulamaları kapsamından çıkarma hakkına sahiptir.
- İyi tarım uygulamalarına başlayan üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler bu Yönetmelikte belirtilen hususlara dair her türlü kayıtlarını Bakanlık yetkililerine ve sözleşme yaptığı KSK'ya ibraz eder, üretim alanlarını denetime ve kontrole açar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu, Kontrolör, Sertifikeler ve

İç Kontrolörlerde Aranan Şartlar ile

Çalışma Usul ve Esasları

KSK'da aranan şartlar

MADDE 18 – (1) KSK aşağıdaki şartları haiz olmalıdır.

- a) Yeterli ve tecrübeli personel ile teknik alt yapıya sahip olmalı ve en az bir kontrolör ve bir sertifikasyon uzmanı istihdam etmelidir. Kontrolör ve sertifikasyon uzmanının sayısı; KSK'nın müşteri sayısı, kontrol edilecek işletme, üretici ve üretim alanları için yeterli olmalıdır.
- b) Kontrol ve sertifikasyon işleminin sonuçlarını etkileyebilecek ticari, mali ve diğer baskılardan bağımsız ve tarafsız olmalıdır.
- c) Kendilerine verilen yetkiyi kullanırken herhangi bir çıkar çatışması yaratacak faaliyette bulunamaz. Belgelendirdiği ürünlerin veya tarımsal girdilerin; üretim, tedarik, reklam ve pazarlamasını yapamaz. Danışmanlık hizmeti veremez.
- ç) Sürekli irtibat sağlanabilecek her türlü alt yapıyı oluşturur.
- d) Kontrol ve sertifikasyon olmak üzere iki ayrı birimden oluşur. Kontrol biriminde görev yapanlar sertifikasyon biriminde, sertifikasyon biriminde görev yapanlar kontrol biriminde görev yapamazlar. Kontrol ve sertifikasyon aynı kişi tarafından yapılamaz.
- e) Yöneticileri, ortakları ve çalışanları başka bir KSK'da herhangi bir görev alamaz.
- f) Yöneticileri, ortakları ve çalışanları ile bunların birinci derece yakınları tarafından üretilen tarımsal ürünlerin kontrol ve sertifikasyonunu yapamaz.
- g) İlk yetkilendirilmesinden itibaren iki yıl içerisinde, TS EN 45011 veya eşdeğeri uluslararası standartlarda Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanıma anlaşmasına göre geçerliliği mevcut uluslararası akreditasyon kurumlarından akredite olmak ve akreditasyon belgesini Bakanlığa ibraz etmek zorundadır. Akreditasyon kapsamı, bu Yönetmeliğe veya Bakanlıkça kabul edilen iyi tarım uygulamalarına dair standartlara göre olmalıdır. Belirtilen sürede akreditasyon belgesini Bakanlığa ibraz etmeyen KSK'nın yetkisi Bakanlıkça iptal edilir.
- ğ) Yabancı bir kuruluşun Türkiye'deki şubesi ise tüm yasal izin işlemlerini tamamlayarak şubeyi de kapsayan merkezine ait akreditasyon belgesini müracaatta Bakanlığa ibraz eder.
- h) Akredite olmayan KSK, akreditasyon belgesini Bakanlığa ibraz edinceye kadar bireysel ve grup sertifikasyonu seçeneklerinde toplam en fazla on üretici için sertifika düzenler.
- ı) TS EN 45011 veya eşdeğeri uluslararası standartlara göre akredite olmakla birlikte, akreditasyon kapsamı bu Yönetmeliğe veya Bakanlıkça kabul edilen iyi tarım uygulamalarına dair standartları kapsamayan KSK; belirtilen kapsamdaki akreditasyon belgesini Bakanlığa ibraz edinceye kadar bireysel ve grup sertifikasyonu seçeneklerinde toplam en fazla yirmi üretici için sertifika düzenler.
- i) Bu Yönetmelik kapsamında akredite olarak faaliyette bulunmakta iken akredite olmadığı kapsamda yetkisini genişletmek isteyen KSK, kapsam genişletmenin yapıldığı tarihten itibaren altı ay içerisinde, kapsam genişletmeyi içeren akreditasyon belgesini Bakanlığa ibraz eder. Bu süre içerisinde kapsam genişletme talep edilen ürün grubunda düzenleyecekleri sertifika sayısı, bu fıkranın (i) bendinde belirtilen sayıların üzerinde olamaz.

KSK'ların yetkilendirilmesi için istenen belgeler

MADDE 19 – (1) KSK, Bakanlığa yapacağı başvuru dosyasında aşağıdaki belgeleri ibraz eder.

- a) Ek-3'e uygun başvuru dilekçesi.
- b) Kuruluş yetkililerine ait noter onaylı imza sirküleri.
- c) Şirketler için Ticaret Sicili Gazetesi veya onaylı sureti ile son altı ay içerisinde kayıtlı olduğu ticaret odasından alınmış oda sicil kayıt belgesi.
- ç) İyi tarım uygulamaları kontrol ve sertifikasyon faaliyeti yapabileceğini gösterir kendi özel mevzuatı veya ana sözleşmesi.
- d) İletişim bilgileri ile var ise logosuna ait belgeler.
- e) Kuruluş ortakları, yöneticileri ve temsilcilerinin kimlik belgelerinin onaylı sureti, kuruluş ortakları arasında tüzel kişilik olması durumunda ortak tüzel kişiliğe ait son altı ay içerisinde kayıtlı olduğu ticaret odasından alınmış oda sicil kayıt belgesi, anonim şirketler için kuruluş yöneticileri ve temsilcilerinin kimlik belgelerinin onaylı sureti.
- f) Organizasyon şeması ve görev tanımları.
- g) Yabancı kuruluşların şubeleri için akreditasyon belgesi.
- ğ) Yetkisi süresince veya Bakanlıkça yetkisinin askıya alınması veya iptali nedeniyle, sözleşme yaptığı taraflara, Bakanlığa veya üçüncü şahıslara karşı doğabilecek her türlü zarardan tek başına sorumlu olduğunu gösterir Ek-4'e uygun, noter onaylı taahhütname.
- h) Çalışanların sosyal güvenlik kurumu kayıtlarını gösterir belgeler.
- ı) 24 üncü maddede belirtilen şartları taşıyan kontrolöre ait belgeler.
- i) 25 inci maddede belirtilen şartları taşıyan sertifikere ait belgeler.
- j) Bu Yönetmeliğe uygun olarak yürüteceği kalite yönetim sistemini, kontrol ve sertifikasyon kriterlerini, izlenebilirlik ve numune alma yöntemlerini, bu Yönetmeliğe veya sözleşme hükümlerine aykırılığı bulunan üretici, üretici örgütü veya müteşebbislere uygulayacağı işlemleri içeren kalite el kitabıyla birlikte kontrol ve sertifikasyon ücretlendirme yöntemi ve birim fiyatlarına ait dokümanlar.

k) Müşterisi ile yapacağı sözleşme örneği.

l) Asgari olarak Ek-1'de belirtilen bilgileri içeren sertifika örneği.

(2) Başvuruda istenilen belgeler Bakanlıkça incelenir, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmayan belgeler ile yapılan başvurular reddedilir.

KSK'ların çalışma usul ve esasları

MADDE 20 – (1) KSK aşağıdaki esaslar dahilinde faaliyette bulunur.

- a) Bakanlıkça ikişer yıllık süre ile yetkilendirilirler. Yetki süreleri dolmadan en az bir ay önce yetki sürelerini uzatmak üzere başvurmalıdır.
- b) Faaliyet konusuna göre yetkilendirildiği alanda çalışır ve yetkilerini devredemez.
- c) Üretici, üretici örgütü veya müteşebbis ile sözleşme yapar.
- ç) Sözleşme yapacağı taraflardan, sertifikasyon kapsamındaki üreticiye ait Bakanlık çiftçi kayıt sistemi belgesi veya faaliyet konusu ile ilgili Bakanlıktaki diğer kayıtlara ilişkin belgeleri ister.
- d) Sözleşmeyi müteakip kontrol planı hazırlar.
- e) Sözleşme yaptığı üretici, üretici örgütü ve müteşebbislere ait bilgileri sözleşme tarihinden itibaren en geç on beş gün içerisinde Bakanlığa bildirir. Bu bildirimleri kontrol tarihinden en az yedi gün önce tamamlar.
- f) Bakanlıkça düzenlenecek toplantılara ve eğitimlere istenilen düzeyde katılım sağlar.
- g) Üreticiye, üretici örgütüne, müteşebbise, ürüne, üretime, kontrol işlemine, sertifikasyon işlemine, kuruluşun kendisine, çalışanına ve menşesine dair her türlü bilgi ile belgeleri Bakanlıkça belirlenecek süre ve formatta Bakanlığa ibraz eder.
- ğ) Akreditasyon kuruluşlarınca yapılan denetimlere ilişkin raporları ve yaptırımları rapor tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Bakanlığa bildirir.

(2) Sertifika düzenlenebilmesi için birinci derece kontrol noktalarının tamamına, ikinci derece kontrol noktalarının en az yüzde doksan beşine ve taraflar arasında yapılan sözleşme esaslarına uyulması gerekmektedir. KSK uygunsuzluk halinde; üretici, üretici örgütü veya müteşebbise aşağıdaki işlemleri uygular.

a) Birinci derece kontrol noktalarının her hangi birine veya ikinci derece kontrol noktalarının yüzde beşinden fazlasına uymayanlara düzeltici faaliyet talebinde bulunarak uyarı, komple veya kısmi askıya alma ile sertifikanın iptali işlemlerinden birini uygular.

b) Kontrol sonucu talep edilen düzeltici faaliyetlerin en fazla yirmi sekiz gün içerisinde kapatılması için üretici, üretici örgütü veya müteşebbise uyarı işlemini uygular.

c) Kontrolde tespit edilen uygunsuzluğun çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından tehlike arz ettiği veya uyarı işleminden sonra bu uygunsuzlukların yirmi sekiz gün içerisinde kapatılmadığı durumlarda, sertifikanın kullanım hakkını durduran veya sertifika yayımlanmasını geciktiren askıya alma işlemini uygular. Askıya alma işlemi, tespit edilen uygunsuzluğa ait kontrol noktasının yer aldığı kapsama göre kısmi veya komple askıya alma şeklinde uygulanabilir. Kısmi askıya almada, sertifika kapsamındaki bir veya birden fazla ürün askıya alınır. Komple askıya almada ise sertifika kapsamındaki tüm ürünler askıya alınır. Askıya alma altı aydan fazla olamaz.

ç) Askıya alma süresi sonunda uygunsuzluğun kapatılmadığını tespit etmesi durumunda, sertifikanın ve sözleşmenin iptali işlemini uygular. İptal işlemine maruz kalan üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler, iptal işlemine ait kararının verildiği tarihten itibaren on iki ay süre ile kontrol ve sertifikasyon faaliyetlerine dahil edilmez, her hangi bir KSK ile sözleşme yapamaz. Grup sertifikasyonuna dahil üretici/üreticilerin yapacağı uygunsuzlukların sonuçları, kontrolör tarafından hazırlanacak gerekçeli raporda belirtilmek suretiyle sadece uygunsuzluğu yapan üretici/üreticileri etkilediği durumda iptal işlemini; sadece uygunsuzluğa neden olan üretici/üreticilere uygulayabilir.

d) İlk kez sözleşme yaptığı üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin kontrolünde veya ilk kez sertifikasyon kapsamına alınan ürünlerin kontrolünde, istenilen düzeltici faaliyetlerin üç aydan daha fazla bir sürede kapatılması durumunda, yeniden yerinde kontrol yapar.

e) Üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler ile yaptığı sözleşme hükümlerine aykırılığın olması durumunda; sözleşme hükümleri doğrultusunda kalite el kitabında yer alan uyarı, askıya alma veya iptal işlemlerini uygular.

f) Askıya alma ve sertifikanın iptali işlemi uyguladıkları üretici, üretici örgütü veya müteşebbisleri, karardan itibaren en geç bir ay içinde Bakanlığa bildirir. Aynı zamanda, iptal işlemi uyguladığı üretici, üretici örgütü veya müteşebbisleri diğer KSK'lara bildirir. Üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler kendilerine uygulanan işlemlerle ilgili olarak KSK tarafından yapılan tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde Komiteye itiraz edebilir.

(3) KSK, sözleşme yaptığı üreticiye, üretici örgütüne ve müteşebbise uyguladığı işlemler ile ürün, sertifika, kontrol, üretim, çalışan personelin durumu ile ilgili tüm bilgileri, Bakanlıkça belirlenecek süre ve formatta Bakanlığa bildirir.

KSK'ların şube açması

MADDE 21 – (1) KSK gerekli gördüğü durumda şube açabilir. Açacakları şube sayısında sınırlama yoktur.

(2) Şubeler, bu Yönetmelikte KSK'lar için aranan şartlar ile KSK'ların çalışma usul ve esaslarına tabidir. Şubelerin yetkilendirilmesi için KSK'lar bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesinde istenilen belgelerden şubeyle ilgili olanları Bakanlığa ibraz eder.

(3) Her şubede en az bir kontrolör istihdam edilir. Ancak, sertifikeler istihdamı zorunlu değildir.

(4) KSK, şubenin yaptığı tüm işlemlerden sorumludur.

Askıya alınan KSK'ların çalışma usul ve esasları

MADDE 22 – (1) Bakanlıkça yetkisi askıya alınan KSK aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde faaliyette bulunur.

a) Askıya alındığı tarihten itibaren üretici, üretici örgütleri veya müteşebbisler ile sözleşme yapamaz ve mevcut sözleşmelerini uzatamaz.

b) Askıya alındığı tarihten itibaren kontrol ve sertifikasyon faaliyetinde bulunamaz. Ancak, askıya alınma tarihinden önce 7 nci madde hükümlerince kontrolünü gerçekleştirdiği halde henüz yayımlamadığı sertifikaları yayımlayabilir.

c) Askıya alınma tarihi itibarı ile geçerlilik süresi devam eden sertifikalara ilişkin görev ve sorumluluklarını yerine getirir, ancak bu sertifikalarda hiçbir şekilde yeni süre uzatımına gidemez.

Yetkisi iptal edilen KSK'ların sorumlulukları

MADDE 23 – (1) Bakanlıkça kontrol ve sertifikasyon yetkisi iptal edilen kuruluşlar, iptal edilme tarihi itibarı ile geçerlilik süresi devam eden sertifikalara ilişkin görev ve sorumluluklarını yerine getirir, ancak bu sertifikalarda hiçbir şekilde yeni süre uzatımına gidemez.

Kontrolörlerde aranan şartlar ile çalışma usul ve esasları

MADDE 24 – (1) Kontrolörlerde aranan şartlar ve yetki talebinde istenilen belgeler aşağıda belirtilmiştir.

a) KSK adına, kontrolör olarak yetkilendirme talebini içeren Ek-5'e uygun düzenlenmiş başvuru belgesi,

b) Kontrolörlük yapacağı alanla ilgili olarak, ziraat mühendisi, gıda mühendisi, su ürünleri mühendisi, balıkçılık teknolojisi mühendisi veya veteriner hekim olduğuna dair onaylı eğitim belgesi,

c) Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak kontrolörlük eğitimine katılarak, eğitim sonunda yapılan sınavlardan başarılı olduğuna dair belge,

ç) Her üç yılda en az bir defa iyi tarım uygulamalarındaki yeni gelişmeleri takip etmek amacıyla Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak güncelleme eğitimlerine katıldığına dair belge,

d) Onaylı kimlik belgesi,

e) Noter onaylı imza beyannamesi,

f) İlgili meslek odası veya kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge,

g) Sosyal güvenlik kurumu kaydı.

(2) Kontrolör çalışma yetkisi, yetki talebinde bulunan KSK adına, kontrol faaliyetinde bulunmak üzere Bakanlık tarafından kişiye verilir.

(3) Kontrolörler, 7 nci ve 8 inci maddeler kapsamında gerçekleştirdikleri kontrollere ilişkin hazırladıkları raporları, kontrolü takip eden yedi gün içinde KSK'ya teslim etmek zorundadır.

(4) Kontrolörler, yetkilerini kullanırken herhangi bir çıkar çatışması yaratacak faaliyette bulunamaz. Kontrolünü yaptıkları ürünlerin veya tarımsal girdilerin; üretim, tedarik, reklam ve pazarlamasını yapamaz. Danışmanlık hizmeti veremez.

Sertifikerlerde aranan şartlar ile çalışma usul ve esasları

MADDE 25 – (1) Sertifikerlerde aranan şartlar ve yetki talebinde istenilen belgeler aşağıda belirtilmiştir.

a) KSK adına, sertifikeler olarak yetkilendirme talebini içeren Ek-6'ya uygun düzenlenmiş başvuru belgesi,

b) Ziraat mühendisi, gıda mühendisi, su ürünleri mühendisi, balıkçılık teknolojisi mühendisi veya veteriner hekim olduğuna dair onaylı eğitim belgesi,

- c) Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak kontrolörlük eğitimine katılarak, eğitim sonunda yapılan sınavlardan başarılı olduğuna dair belge,
- ç) Her üç yılda en az bir defa iyi tarım uygulamalarındaki yeni gelişmeleri takip etmek amacıyla Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak güncelleme eğitimlerine katıldığına dair belge,
- d) Aşağıdaki konuların birinde en az iki yıllık deneyime sahip olduğunu gösterir, sosyal güvenlik kurumu kaydı ile desteklenen ilgili kurum veya kuruluş tarafından düzenlenmiş deneyim belgesi;
- 1) Kalite yönetim sistemi kapsamında ürün veya sistem belgelendirme konularında kontrolör, sertifikeler, denetçi veya baş denetçi olarak çalışmış olmak,
- 2) İyi tarım uygulamaları veya organik tarımda KSK'ların yetkilendirilmelerinde çalışmış olmak.
- e) Onaylı kimlik belgesi,
- f) Noter onaylı imza beyannamesi,
- g) İlgili meslek odası veya kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge,
- ğ) Sosyal güvenlik kurumu kaydı.
- (2) Sertifikelerin çalışma yetkisi, yetki talebinde bulunan KSK adına, kontrolü tamamlanmış ürünün bu Yönetmeliğe uygunluğunu onaylamak üzere Bakanlık tarafından kişiye verilir.

(3) Sertifikeler, 9 uncu madde kapsamında sertifikasyon faaliyetlerini gerçekleştirir.

(4) Sertifikeler, yetkilerini kullanırken herhangi bir çıkar çatışması yaratacak faaliyette bulunamaz. Sertifikalandırıldıkları ürünlerin veya tarımsal girdilerin; üretim, tedarik, reklam ve pazarlamasını yapamaz. Danışmanlık hizmeti veremez.

İç kontrolörde aranan şartlar ile çalışma usul ve esasları

MADDE 26 – (1) İç kontrolörlerde aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) İç kontrolörlük yapacağı alanla ilgili olarak lisans, ön lisans veya meslek lisesi mezunu olmak.

b) Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak iç kontrolörlük eğitimine katılarak, eğitim sonunda yapılan sınavlardan başarılı olmak.

(2) Bakanlıkça açılan veya açtırılan kontrolörlük eğitimine katılarak eğitim sonunda yapılan sınavlardan başarılı olanlar, ayrıca iç kontrolörlük eğitimine katılmayabilirler.

(3) İç kontrolörler, iç kontrolünü yaptıkları üretici, üretici örgütleri veya müteşebbisler ile herhangi bir çıkar çatışması yaratacak faaliyette bulunamaz, danışmanlığını yapamaz.

(4) KSK'lar yaptıkları kontrollerde, iç kontrolörlerin birinci fıkrada belirtilen şartları taşıyıp taşımadığını kontrol eder.

(5) İç kontrolörler, iyi tarım uygulamaları faaliyetlerini bu Yönetmeliğe göre kontrol ederek, hazırladığı raporu, kontrolünü gerçekleştirdiği üretici, üretici örgütü veya müteşebbise yedi gün içerisinde teslim eder.

ALTINCI BÖLÜM

Denetim ve Bakanlıkça Verilen Yetkilerin Geri Alınması

Denetim

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında; KSK, kontrolörler, iç kontrolörler, sertifikeler, üreticiler, üretici örgütleri ile müteşebbislerin her türlü denetimi Bakanlık tarafından yapılır.

(2) Bakanlık gerekli gördüğü hallerde denetim yetkisini kısmen veya tamamen kamu kurum ve kuruluşlarına, özel sektör tüzel kişilerine veya üniversitelere devredebilir. Bakanlık, yetki devri yaptığı kuruluşları ayrıca denetler.

Bakanlıkça verilen yetkilerin geri alınması

MADDE 28 – (1) KSK'ya, kontrolörlere ve sertifikelere, ilgili kanunlar ile düzenlenmiş cezai hükümlerin dışında, bu Yönetmeliğe aykırı davranışları nedeniyle aşağıdaki işlemler uygulanır.

a) KSK tarafından Bakanlığa sunulan kalite el kitabında yer alan hususların veya bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esasların eksik veya yanlış yerine getirildiğinin anlaşılması durumunda eksikliklerin tamamlanması ve/veya yanlışlıkların düzeltilmesi için ilgililer ikaz edilerek süre verilir. Ayrıca asılsız ihbar veya şikâyette bulunanlar ikaz edilir.

b) Eksikliklerin veya yanlış uygulamaların verilen süre içerisinde giderilmemesi durumunda veya Bakanlıkça yerinde yapılan denetimlerde gerek görülmesi halinde ilgililerin yetkileri askıya alınır. Yetkinin askıya alınması altı aydan fazla olamaz.

c) Görev ve yetkilerin yürütülmesinde yetersiz veya eksik olduğu tespit edilenlerin, gerçeğe aykırı kontrol veya sertifikasyon faaliyetinde bulunanların, askıya alma süresi sonunda eksiklikleri ve yanlış uygulamalarını gidermeyenlerin veya yetkilendirilmede aranan şartları taşımadığı anlaşılanların Bakanlıkça verilen yetkileri iptal edilir.

(2) İki yıllık dönem içinde, aynı eylemin tekrarı durumunda ikaz veya askıya alma işlemlerinden bir derece üstü uygulanır.

(3) Bu maddede belirtilen işlemlere, Komite karar verir. Komite, uyguladığı işlemleri kamuoyuna ilan etme hakkına sahiptir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sertifikalı ürünlerin pazarlanması ve etiket bilgileri

MADDE 29 – (1) İyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip olmayan hiçbir ürün iyi tarım uygulamaları adı altında satılamaz. Sertifikalı ürünlerin diğer ürünlerle karışmasını engelleyecek her türlü tedbirin alınmasından müteşebbisler ve satış yerleri sorumludur.

(2) Piyasaya arz edilen son haliyle kontrol edilmeyen ve sertifikalandırılmayan hiçbir ürün, satış yerinde iyi tarım uygulamaları sertifikası ve logosunu kullanarak satılamaz. İyi tarım uygulamaları logosunun formatı ve kullanımına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

(3) KSK tarafından sertifikalandırılan ürünlerin ambalajlanması, etiketlenmesi ve işaretlenmesi, 16/11/1997 tarihli ve 23172 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin Ambalajlama ve Etiketleme - İşaretleme Bölümü ile Bakanlığın ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde yapılır. Ayrıca, etiketlemede aşağıdaki bilgiler yer alır.

a) Ürünün kime ait olduğu,

b) Bu Yönetmeliğe uygun olarak üretildiği,

c) Yetkilendirilmiş KSK adı, kod numarası ve ürünün sertifika numarası.

Uygunluk kriterleri ve kontrol noktaları

MADDE 30 – (1) KSK tarafından gerçekleştirilecek kontroller ve iç kontrollerde kullanılacak uygunluk kriterleri ile kontrol noktaları Bakanlıkça belirlenir.

(2) Kontrol noktaları, sertifikasyon için gerekli uyum seviyesine göre derecelendirilir. Sertifikasyonun yapılabilmesi için birinci derece kontrol noktalarının yüzde yüzüne, ikinci derece kontrol noktalarının ise en az yüzde doksan beşine uyulması gerekir.

Genel hükümler

MADDE 31 – (1) Yasalarla belirlenmiş haklar saklı kalmak kaydıyla Bakanlık ile KSK; üreticilere, üretici örgütlerine ve müteşebbislere ait ticari sır niteliğindeki bilgilerin gizliliğini sağlamakla yükümlüdür.

(2) Bakanlık ticari sır niteliğindeki bilgiler hariç olmak üzere, ürünlerde izlenebilirliği sağlayacak sertifikaya esas bilgileri üçüncü taraflara ilan edebilir.

(3) Ayrıca üreticiler, üretici örgütleri ve müteşebbisler KSK ile yapacakları sözleşmede yazılı muvafakatta bulunmak veya Bakanlığa bildirmek suretiyle, ikinci fıkrada dışındaki ilave bilgilerin üçüncü kişilere ilanına izin verebilir.

Kontrolör geçici çalışma yetkisi

GEÇİCİ MADDE 1– (1) Su ürünleri ve hayvancılık kapsamlarında Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak kontrolörlük eğitimine kadar 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen lisans eğitimine sahip olanlardan gıda güvenilirliği yönetim sistemi konularında eğitim aldığını belgelendirenlere, kontrolör olarak geçici çalışma yetkisi verilir. Ancak bu şekilde çalışma yetkisi verilenler, faaliyet alanı ile ilgili olarak Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak ilk kontrolörlük eğitiminden itibaren en geç bir yıl içerisinde eğitime katılmak zorunda olup, bu süre içerisinde eğitime katılmayanların çalışma yetkisi iptal edilir. Bu maddeye dayanılarak yetkilendirilenler, su ürünleri veya hayvancılık kapsamlarında açılacak veya açtırılacak ilk kontrolörlük eğitimine öncelikle kabul edilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde aranan şartlara sahip olanlardan; kalite yönetimi sistemlerinin iç tetkiki konularında eğitim alanlar veya Bakanlıkça düzenlenen beş gün süreli iyi tarım uygulamaları eğitimine katılanlar 1/1/2012 tarihine kadar iç kontrolör olarak görev alabilirler.

KSK'lar ile sertifikelerin durumu

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 8/9/2004 tarihli ve 25577 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İyi Tarım Uygulamalarına İlişkin Yönetmeliğe göre yetkisi devam eden kontrol, sertifikasyon veya kontrol ve sertifikasyon kuruluşları çalışma yetkilerinin bitimine kadar anılan Yönetmelik çerçevesinde faaliyetlerini sürdürürler. Bu kuruluşlardan henüz akredite olmayanlar için 18 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinin uygulanmasında, İyi Tarım Uygulamalarına İlişkin Yönetmeliğe göre ilk yetkinin verildiği tarih esas alınır. Ayrıca akredite olmayanlar için 18 inci maddenin birinci fıkrasının (h) ve (ı) bentlerinin uygulanmasında, bu Yönetmeliğe dayanılarak yetki sürelerinin uzatıldığı tarih dikkate alınır.

(2) İyi Tarım Uygulamalarına İlişkin Yönetmeliğe göre bir kuruluş adına yetkilendirilen sertifikelerin yetkileri, aynı kuruluş adına sertifika olarak görev yaptığı sürece devam eder.

Geçici uygunluk kriterleri ve kontrol noktaları

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 30 uncu maddede belirtilen uygunluk kriterleri ve kontrol noktaları yayımlanmaya kadar, KSK tarafından Bakanlığa sunulan iyi tarım uygulamalarına dair ulusal veya uluslararası standartlar, Bakanlıkça uygun görüldüğü takdirde uygunluk kriterleri ve kontrol noktaları olarak kullanılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 32 – (1) 8/9/2004 tarihli ve 25577 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İyi Tarım Uygulamalarına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2011 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.